

EUROCODE – ÁLDÁS VAGY ÁTOK?

Szakmai berkeken kívül nem sokan hallottak róla. Nem híresség - celeb vagy mi -, híradásokban sem szerepel, a címdalok sem róla szólnak. A szakmában kevesen vannak jóban vele, bár sokszor látták az egyetemeken, főiskolákon az elmúlt két évtizedben, barátja még kevesebb van, a többség haragszik rá és látni sem akarja – talán mert még nem ismeri.

kép kell!!!

Pedig akár akarjuk, akár nem, hamarosan mindannyiunk jó cimborája lesz, hiszen jelen állapot szerint 2010. év végétől régi meghitt szabványos barátaink búcsúznak tőlünk, nyugdíjba vonulnak... és az Eurocode lesz az egyetlen érvényben lévő HARMONIZÁLT STATIKAI TERVEZÉSI SZABVÁNY. Az Eurocode-ok története 1975-ben kezdődött egy európai határozat, majd cselekvési program elfogadásával, melynek célja az volt, hogy olyan közös szabályozást hozzanak létre többek között az építőipar területén, mely megszünteti a szabadkereskedelmet gátló akadályokat, és biztosítja a műszaki előírások európai (EU-s tagállami) szintű harmonizációját. A bevezetés két lépcsőben valósították meg: első lépcsőben az európai előszabványok (ENV) készültek, majd ezeket a közben megszerzett tapasztalatok beépítésével Európai Szabvány (EN, itthon MSZ EN) dolgozták át. A nemzeti szabványok az Eurocode-ok folyamatos hazai bevezetésével továbbra is érvényben maradtak, a tervezők választhattak.

Az Eurocode-ok építmények, építőmérnöki szerkezetek tartószerkezeti (erőtani) tervezésére vonatkozó műszaki előírások. Olyan méretezési eljárásokat tartalmaznak, melyek a hat alapvető követelmény (Mechanikai ellenállás és stabilitás; Tűzbiztonság; Higiénia, egészség- és környezetvédelem; Használati biztonság; Zajvédelem; Energiatakarékosság és hővédelem) közül az első, a második és részben a negyedik követelmény igazolására alkalmazhatók. Európai szinten az alapszabvány megegyezik, a tagállamoknak azonban lehetőségük van a tervezési paramétereket bizonyos kereteken belül önállóan megvá-

lasztani. Ez még Magyarországon nem történt meg, így az alapszabványokban előírt értékeket kell a tervezéskor figyelembe venni.

Mondhatni megremegett a föld 2008 decemberében, amikor is honosították (bevezették) az „MSZ EN 1998 Eurocode 8: Tartószerkezetek földrengésállóságának tervezése” szabványt. Mivel korábban földrengéstervezésre érvényben lévő szabvány nem volt Magyarországon, csak ajánlások léteztek. Az új szabvány azonnal hatályba lépett, nem indult el a szabványok leváltásánál alkalmazandó, esztünkben 3 éves együttélési időszak, hiszen az új szabványnak nem volt mit leváltania. Lassan másfél éve kötelező az Eurocode 8 szerinti tervezés, ez azonban a gyakorlatban nem mindig történik meg. A szakma egy része még mindig az MSZ 15000-es szabványsozort alapján tervez mind a mai napig, figyelmen kívül hagyva a földrengéstervezésre vonatkozó előírásokat. Nincs jogalapom bírálni azokat a statikus kollégákat, akik így járnak el, mivel jómagam nem tervezek. A felvetéssel csupán arra a tényre szeretnék rávilágítani, hogy az Eurocode-ok, és ezen belül a földrengéstervezés bevezetése és alkalmazása sok - egyelőre megválaszolatlan - kérdést vet fel, és sok bizonytalanságot hordoz magában.

A cikk címében felvetett kérdésre, az alkalmazás és bevezetés körüli körülményekre és következményekre egy következő cikkben szeretnék rávilágítani. ■

Király Péter
tudományos osztályvezető
ÉMI Nonprofit Kft. Tartószerkezeti
Tudományos Osztály

FÖLDRENGÉS ÁLLÓK A MAGYAR OTTHONOK?

Vidéken nagyon sok olyan 1950-től 1980-ig épület, földszintes, sáttortetős családi házzal találkozni, melyeknek alapterülete nagyjából 100 m² (10x10 m). Településeink főutcáin sok ilyen épülettel találkozni. Előzetes számítások szerint ezen épületek 95%-a nem felel meg az új szabvány követelményeinek, egy földrengésállósági ellenőrzésen bizonyosan megbuknának. Kérdés tehát, hogy a régi épületeknél figyelembe vehető-e az építéskori szabványok szerint méretezés, vagy minden esetben az érvényes szabványoknak kell megfelelni? Mert ha igen, akkor Mari néni nem lesz a konyhájában ablak a szükséges átalakítás miatt. És ha mégis nyílást nyit a falban, még jól meg is büntetik...

Az Eurocode főbb kötetei:

- MSZ EN 1990 Eurocode 0:**
A tartószerkezetek tervezésének alapjai
- MSZ EN 1991 Eurocode 1:**
A tartószerkezeteket érő hatások
- MSZ EN 1992 Eurocode 2:**
Betonszerkezetek tervezése
- MSZ EN 1993 Eurocode 3:**
Acélszerkezetek tervezése
- MSZ EN 1994 Eurocode 4:**
Együtt dolgozó, acél-beton öszvérszerkezetek tervezése
- MSZ EN 1995 Eurocode 5:**
Faszerkezetek tervezése
- MSZ EN 1996 Eurocode 6:**
Falazott szerkezetek tervezése
- MSZ EN 1997 Eurocode 7:**
Geotechnikai tervezés
- MSZ EN 1998 Eurocode 8:**
Tartószerkezetek földrengésállóságának tervezése
- MSZ EN 1999 Eurocode 9:**
Alumíniumszerkezetek tervezése